

9. Phát triển phát âm tiếng Việt và tiếng Anh

Nhiều trẻ em Việt nam ở Úc nói giỏi cả tiếng Anh và tiếng Việt.

Kết quả nghiên cứu của dự án VietSpeech đã cho thấy:

- Trẻ em học tiếng Việt và tiếng Anh có thể:
  - Nói ở mức dễ hiểu thậm chí cho cả những người không hay nói chuyện với chúng, ở độ tuổi 4-5
  - Phát âm đúng hầu hết các nguyên âm tiếng Việt và tiếng Anh từ lúc còn bé
  - Phát âm đúng hầu hết các thanh từ lúc còn bé, mặc dù thanh 3 (thanh ngã) và thanh 4 (thanh hỏi) đối với một số trẻ là khó phát âm
  - Phát âm một số phụ âm tiếng Việt và tiếng Anh dễ hơn các âm khác.
- Các phụ âm dễ phát âm trong tiếng Việt là những phụ âm có trong tiếng Anh (ký hiệu có trong bảng Ký hiệu Ngữ âm Quốc tế (IPA). Có một bảng so sách chữ và phụ âm tiếng Việt và tiếng Anh ở phần đầu sách).
  - Âm tắc: /b, t^h, d, c/ = b, th, đ, ch
  - Âm mũi: /m, n, ɲ/ = m, n, nh
  - Âm xát: /f, s, h/ = ph, x, h
  - Âm vang bên: /l/ = l
  - Bán nguyên âm: /w, j/ = w, u, o
- Các phụ âm trong tiếng Việt khó phát âm với trẻ Việt nam ở Úc là:
  - Âm tắc: /k, t̚, ʔ/ = c, k, q, tr
  - Âm mũi: /ŋ/ = ng
  - Âm xát: /ɣ, z, ʂ, z̥/ = gh, gi, d, s, r
- Các phụ âm trong tiếng Anh dễ phát âm với trẻ Việt nam ở Úc là:
  - Âm tắc: /b, p, t, d, k, g/ = b, p, t, d, k, g
  - Âm mũi: /n, m, ŋ/ = m, n, ng
  - Âm xát: /f, v, ʃ, h/ = f, v, sh, h
  - Âm tắc xát: /tʃ/ = ch
  - Âm tiếp cận /w, j/ = w, y
  - Âm vang bên: /l/ = l
- Các phụ âm tiếng Anh khó với trẻ em Việt nam ở Úc cũng tương tự như các phụ âm khó với trẻ chỉ học tiếng Anh
  - Âm xát: /θ, ð, s, z, ʃ, z̥/ = th, th, s, z, sh, zh
  - Âm tắc xát: /dʒ/ = j
  - Âm tiếp cận: /r/ = r
- Các đặc điểm gây khó khăn trong tiếng Anh. Nhiều đặc điểm về phát âm trong tiếng Anh khiến người nói tiếng Việt gặp khó khăn khi học nói tiếng Anh. Hầu hết là do những đặc điểm này có ở tiếng Anh mà KHÔNG có trong tiếng Việt. Dưới đây là những điểm chính:
  - Các âm (như nguyên âm hay phụ âm) không giống nhau trong hai ngôn ngữ
  - Các phụ âm kép: là tập hợp hai hay nhiều phụ âm cùng một lúc (ví dụ: spring, play)
  - Các đặc điểm ngữ pháp làm thay đổi đuôi từ như “-ed” để diễn tả thời quá khứ hay “s” để diễn tả số nhiều

- Các từ dài với nhiều âm tiết
- Trọng âm: là việc nhấn mạnh các âm tiết khác nhau trong cùng một từ làm thay đổi nghĩa của từ
- Phát âm không theo quy luật, khác với cách viết
- Nói âm: là hiện tượng nối phụ âm của từ trước với nguyên âm của từ sau đó.

Trẻ ở miền Bắc Việt nam

Tiến sĩ Phạm Thị Bền và các đồng nghiệp đã nghiên cứu phát âm của trẻ nhỏ ở miền Bắc Việt nam (ví dụ: Hà nội)

Đến 5 tuổi tròn, trẻ em nói tiếng Việt ở miền Bắc Việt Nam có thể

- Nói ở mức dễ hiểu hầu hết mọi lúc, thậm chí với cả những người không hay nói chuyện với chúng
- Phát âm đúng tất cả các phụ âm đầu, trừ các phụ âm đầu: /ɲ/ (nh), /s/ (x), /z/ (d/gi/r), and /x/ (kh)
- Phát âm đúng tất cả các phụ âm cuối
- Phát âm đúng tất cả các bán nguyên âm, trừ bán nguyên âm là âm đệm /w/ (u/o)
- Phát âm đúng tất cả các nguyên âm đơn và nguyên âm đôi
- Phát âm đúng tất cả các thanh điệu, trừ thanh ngã và thanh hỏi

Trẻ ở miền Nam Việt nam

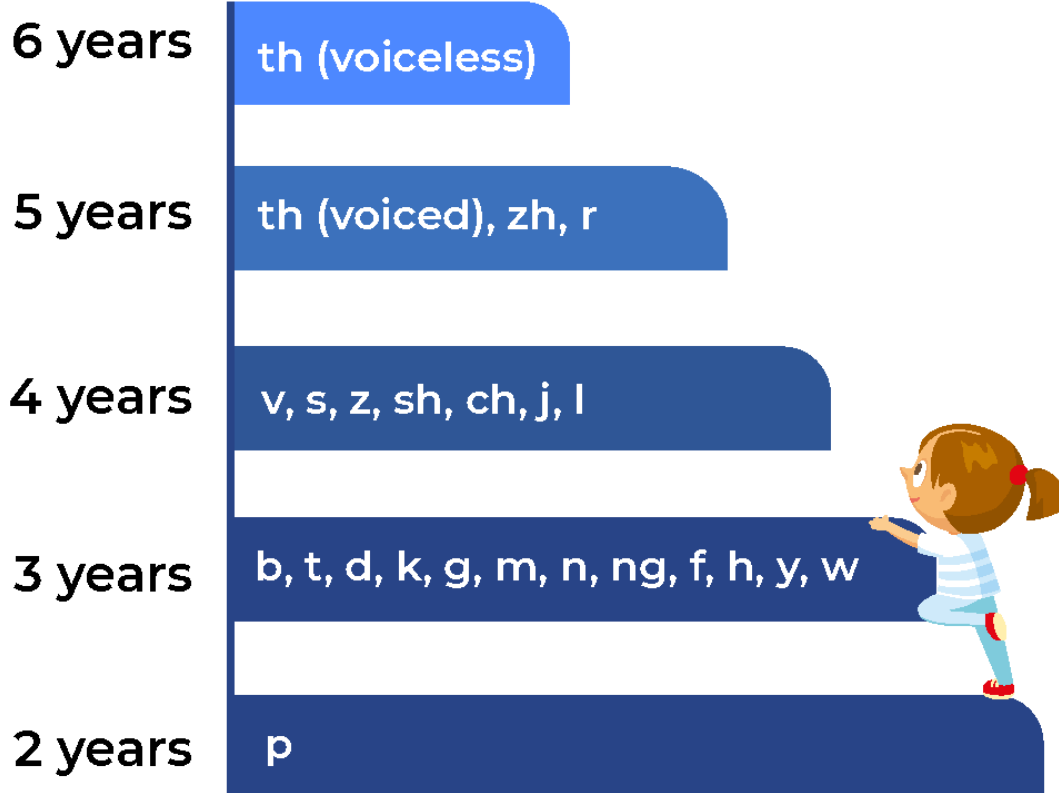
Lê Thị Thanh Xuân và các đồng nghiệp đã nghiên cứu phát âm của trẻ nhỏ ở miền Nam Việt nam (ví dụ: TP Hồ Chí Minh) và thấy đến 4 tuổi trẻ nói tiếng miền Nam có thể:

- Nói ở mức dễ hiểu hầu hết mọi lúc, thậm chí với cả những người không hay nói chuyện với chúng
- Nói đúng hơn 90% thanh, nguyên âm, nguyên âm đơn và nguyên âm đôi, phụ âm đứng đầu và cuối từ

Thêm thông tin

- Multilingual Children's Speech website: <https://www.csu.edu.au/research/multilingual-speech/speech-acquisition> (FREE posters)
- Le, X. T. T., McLeod, S., & Phạm, B. (2021). Consonant accuracy and intelligibility of Southern Vietnamese children. *Speech, Language and Hearing*. <https://doi.org/10.1080/2050571X.2021.1888195>
- McLeod, S. (2020). Intelligibility in Context Scale: Cross-linguistic use, validity, and reliability. *Speech, Language and Hearing*, 23(1), 9–16. <https://doi.org/10.1080/2050571X.2020.1718837>
- McLeod, S., & Crowe, K. (2018). Children's consonant acquisition in 27 languages: A cross-linguistic review. *American Journal of Speech-Language Pathology*, 27, 1546–1571. https://doi.org/10.1044/2018_AJSLP-17-0100 (FREE journal article)
- Phạm, B., & McLeod, S. (2019). Vietnamese-speaking children's acquisition of consonants, semivowels, vowels, and tones in Northern Viet Nam. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 62(8), 2645-2670. https://doi.org/10.1044/2019_JSLHR-S-17-0405
- Phạm, B., McLeod, S., & Harrison, L. J. (2017). Validation and norming of the Intelligibility in Context Scale in Northern Vietnam. *Clinical Linguistics and Phonetics*, 31(7-9), 665-681. <https://doi.org/10.1080/02699206.2017.1306110>

Learning English Consonants (Across the World)

Average age of acquisition of English consonants across the world (90–100% criteria)

The review was based on 15 studies of 7,369 children speaking English in Australia, Republic of Ireland, Malaysia, South Africa, United Kingdom, and United States (McLeod & Crowe, 2018).

This information should be used alongside other information about children's speech acquisition; for example, typically developing 4- to 5-year-old children are usually intelligible, even to strangers (McLeod, Crowe, & Shahaian, 2015).

McLeod, S., & Crowe, K. (2018). Children's consonant acquisition in 27 languages: A cross-linguistic review. *American Journal of Speech-Language Pathology, 27*, 1546–1671. doi:10.1044/2018_AJSLP-17-0100

McLeod, S., Crowe, K., & Shahaian, A. (2015). Intelligibility in Context Scale: Normative and validation data for English-speaking preschoolers. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools, 46*(3), 266–276. doi:10.1044/2015_LSHSS-14-0120